

Gyűlölség és harag nélkül — mint nagy tervek létesítőjéhez illik — szállott síkra 's legélesb fegyvere, mely előbb utóbb kiégetendő nemzettestünk-ből a' százados elmaradtság rákfenéjét — épen azon szent meggyőződés vala, hogy tervei nem az élők megbuktatására, hanem a' jövő nemzedék boldogítására irányoztatvák. Ha nem ez lett volna a' nagy hazafi legbensőbb meggyőződése, — nem ragaszthatott volna hozzá oly hű vonzalommal elejétől mind végig a' nemzet azon része, mely pillanatokra megszűnhetik ugyan közvélemény képviselőjeül tekinteni, de nem más okból, hanem hogy kevéssel azután annál magosabban és szilárdabban tűnjék elé.

'S most, miután vázolatban kimutattuk az okokat, mik a' haladás vezérétől elszakítják harcosinak egy részét's ellenzék, haladó, meg demokrata elnevezések alatt ezen egész erőt ellene fordíták: vegyük vizsgálóra a' hazafi gróf mostani állását, lássuk azon reményeket, mellyekkel a' nemzet rajta csügg, 's némileg azon föltételeket is, miktől nagyszerű hatásának sikere nem kis részben függni fog mostan mult 54 esztendő életpályája után, mellyből 17 évet katonai érdemeknek szentelt 1825ki híres országgyűlésünkig; 1825től fogva pedig a' jelen korig és így husz évet polgári's hazafi tetteknek, mellyeknek szakadatlanul élni a' fejlődési kitüntetés 's kormányi magas bizalom megnyerése után is, habár igen gyakran betegeskedő testtel de csüggedhetlen lélekkel's kimeríthetlen vidorságu szellemmel mindegyre buzog, mindenben, 's most főleg a' hazaszerte jobbadán parlag közlekedési téren. Ráfigyel most főleg Tiszánk minden mellékfolyamival, reá Fiume 's minden létesítendő vas-és műutaink hálózata, reá minden kész 's ásatandó esatornáink; reá Dunánk készülő óriási lánczfékezőjével minden nagyobb hidaink. Gondjai legelsőjének a' Tiszát vevé szemügyül — onnan megtérve 's az ottani tetemes sérvek tervek 's ohajtásokkal megismérkedve, azonnal Fiumébe's tengermellékünkre ránduland az ottani kívánatokat 's állapotot is kikémlendő — Virasszon, a' tegnapi Vásárhelyi P. és Tasner Antal urak társaságában S. Ujhelybe Gyöngyös 's Miskolcz felé elindult fölött minden utában a' Gondviselés! Folyt.

Sajtó-reform. II. A' hon bátorsága, bizossága és szilárdságának tudata oly kincs, mellyért nincs áldozat, mellyet a' hű polgár sokalhatna. Meg van már mondva ezerszer, hogy a' szabadság nem csak nem fog, sőt szilárdul a' részletetés által. Ugyanis napfénynél világosabb, hogy a' ki velünk nincs, ellenünk van! Pedig nekünk szegény gyöngéknék sem mire sincs nagyobb szükségünk, mint erőre 's részvényes társakra! Késő bölcsesség végső percze halasztani a' méltányosságot, mint egyszomszéd nemzet tett végvonaglásában. Méltányosságon kell kezdeni és csak ezen tarthatni fen örök időkig akármely álladalmat. Vegyük míg időnk van, alkotványunk sáncaiba, a' kit csak tanácsos bevennünk, annál inkább lényeges tagokat, adjunk nekik ösztönt 's a' nem épen hajlóknak még kecsket is a' hon érdekébe vonatásra, hogy minden polgár buzogjon a' haza fenállásáért 's mindenkinek legyen benne valamiféltelivalója. Ekkor ne féljünk többé, hogy elág erősek, hogy önállók nem leszünk! — De végre a' jutányosság is ez ujtás mellett harcol. Akár úgy tekintjük a' hazát, mint egy tengeren lebegő gályát, mellynek személyzetéből kiki azon szolgálatot teszi, mellyre tehetsége vagy ügyessége tekintetében állítva van, de színtezzen szolgálatjának arányában élvezi a' jutalmat is; — akár úgy, mint egy részvénytársaságot, mellyben kiki befektetett tőkéje arányában huzza az osztalékot is: minden esetben rendén van, és senki nem békétlenkedik igaztalanság ellen, mihelyt az arányosság megtartatik, mert az arányosság megsértése szüli többnyire az elkeseredést 's ennek minden következtényeit. És így minden tekintetben az ildom tanácsolja, hogy magunkat mennél több rokonszenvű bajtárral, annál inkább testvérekkel erősíteni ügyekezünk. Tudjuk, minő sorsban állott eddig nálunk az iparüző és kereskedő osztály, mellynek következtése azon pangó vagy alélt fejletlenség, miszerint még eddig iparüzőinknek sem ügyességére sem általányosságára nem támaszkodhattunk, — ezen csemetének még eddig alkotványunk zord ege nem kedvezvén. Azalatt pedig, míg mi ezen kárunkon századokig dolgoztunk, más nemzetek óriási fokra emelték műiparukat és áruiakat, mellyek kényelmes élvezetét mi már megszokván, — sem az egyszerű honihoz többé vissza nem térhetünk, sem az ó finom és olcsó műveikkel a' mi jobbadán még durva

és drága árui ellenében a' concurrentiát ki nem állhatjuk. — Illy helyzetben, ha már a' kormány nyal annyira megállapodtunk volna is, hogy iparvédegy-lethez kezdhettünk: ennek még akkor sem volna igazán czélszerű módja aláírási ívekkel pártfogókat szerzeni — szomorú patriotismus! — hanem valódi orvosláshoz kellene nyúlni. Csakhogy épen az a' baj, hogy mi a' valódit nem igen szeretjük, a' palástolást többnyire elegendőnek tartván. A' mi iparüzőink tán még századig sem jutnak a' tökély azon fokára, a' minővel diszlo iparüzők a' külföldről tüstént itt teremnének 's népünkben iparsarjadékat nevelnének gyárakat állítván, ha itt azon elemre találának, mi a' műipar létalapos feltétele; — de e' nélkül szilárd férfú közénk aligha kívánkozik. A' napi sajtó feladata tehát az is, kifürkészni azon okokat, mellyek miatt mivelt osztálybeli nemigen kívánkozik még külföldről hozzánk jöni, p. o. mivelt mezői gazda vagy farmer, mivelt iparüző, gazdag gyárnok 'sat. 'sat., sőt készsebb Amerikában, Indiákon, tengereken vállalkozni, készsebb pénzt száztól két — három kamatlábra kiadni, készsebb adó és szigorú Polizey alatt szenvedni, földjétől, házától, ablakától, kéményétől, cselédjétől, jövedelmétől 'sat. adót fizetni, mint Magyarországon, itt a' szabadság hónapban, hol sem ablakától, sem kéményétől, sem cselédjétől, sem műzikkéi behozatalától fizetnie nem kellene — vállalkozni, mert itt ben laknék, azon piac közepén, mellyre külföldről eddig tetemes vám- és szállítás-bér mellett kelle műzikkéit beküldeni. Ha tehát a' napi sajtó ezen akadályokat felföldözi: annyit tesz, mennyinél viszonyunkban többet tőle alig kívánhatni. Akkor látni fogjuk, mi a' valódi, mi a' képzelt baj, mi az igazi orvosság 's mi annak palástolása. És ha ezen felvilágosítás után találkoznék honfi, ki a' napfényt még sem tűrhethé: akkor lenne helye a' philippicáknak, de nem előre. Ha aztán a' napi sajtó vitatkozási, ezen chemicus processus lefolyását az avatlatlan tömeg is országszerte szemmel kísérheti 's ugyszólván tetteg, fokonténi kifejlődése szerint abban részesülvén, vele együtt értelme 's felfogása is kifejlődik; akkor izgatóra nem lesz többé szükség: mert minden kortes elöre el levén készülvé, a' megye gyűlésén ezer nyelvel egyszerre fogja indítványozni 's követelési-fásba tétetni az illyes indítványt 's annak méltánylását. Régi tapasztalások és élő példák nyomán a' külkereskedésnél sokkal jobb 's előbbvaló lenne a' belkereskedés, csak elég piacunk 's fogyasztónk volna ide haza, mert a' portéka értékét nem csökkentené annyira a' tetemes szállítás-bér 's egyéb költségek, sőt a' mi szállítás-bér volna is, mind a' hazában maradna; — illyen országnak tehát, millyen hazánk, legelső feladata volna, fogyasztóit és piacait mennél nagyobb számba szaporítani 's ezt különösen az olly igen várva várt vendégeknek az iparüző 's gyáros osztálynak részire kecsessé tenni 's illő kedvezésekkel felruházni, mertha a' földművelésnek vannak saját elemei, mellyek nélkül az nem mozoghat, úgy vannak szinte a' műipar és kereskedésnek is tulajdon elemei, mellyek nélkül az fel nem állhat. Nálunk még eddig csak a' földművelés, sőt csak a' birtokképeség volt minden, a' többi pedig semmi. Holott, ha illedelemből, ha religióból, ha könyörületből nem: legalább politikai ildomból, vagy csak csupa oeconomicából is kellene valahára segíteni hazánkon; különben a' hazával mi is elveszünk, sőt csak mi veszünk el, mert a' proletarius megmarad és arat. Példát vehetünk csak az egy Pest városról is, milly virágzó, milly gazdag lehetne a' hon, milly becses minden talpföld, ha csak illy virágzó, többnél több gyárvárosaink is volnának. Szeket szaporítani senkinek sem jut eszébe, hanem mintha Pestet még kicsinylenék, minden gyárt, minden vállalatot, minden szépet, jót, hasznost folyton Pestre, a' drágaság közepére hidranak tepernek öszsze, a' helyett, hogy az egész hazát minden pontjaiban boldogítanák, és a' szépet, jót, izlést, miveltiséget egyaránt terjesztenék. Hiszen Pesten van sok tárgy, melly ott figyelmet sem gerjeszt, holott Turóczban, Szatmárban, Békésben, vagy akárhol szét a' hazában, talán az ország díszé volna 'sa't. Oda kellene minden lehető kedvezéssel törekednünk, hogy mennél több szabadhelységink lehetnének, hogy a' népesb vagyonsb faluk mezővárosokká, ezek pedig szabad városokká emelkedhetnének. A' mitől eddig féltünk, mintha t. i. a' nemzetiség veszélyeztetnék a' sok külföldi bevándorlás által, — ezen ugyan túl vagyunk az által, hogy nemzetiségünk mentve van, nyelvünknek diplomatikai polczra emeltetése által. Mindazáltal a' külföldiek

honosításához 's polgárrá lételéhez nyelvünket conditio sine qua nonkép szükség esatlanunk teljes föl-üdülésünk 's gyarapodásunkig legalább is. Így bizvást kiterjeszthetjük a' birtokképeséget, és bizvást felszabadíthatjuk mind azon helységeket, mellyek magukat megváltani akarják. Csakhogy fájdalom! más oldalról jő itt az akadály! Tudjuk, hogy ritka helység, mellyben urbéri birtokok is nem volnának. A' belső telkeket, vagyis magát a' falut csak hamarabb megválthatná minden helység, ha t. i. minden házi fundus ugy tekintetnék, mint tiszta házas zselléri telkek, 's ennek megváltására minden gazda telke szerint adóznék. És tulajdonképen ez lenne a' megváltás kezdete, — a' külső telkek még sok időig urbéri terhek alatt maradhatván, — csak hogy a' falu szabad 's a' lakosok házaik 's belső telkeikről szabadon rendelkezhetnének, így iparüző, kereskedő 'sat. könnyebben szaporodhatnék, piac indulna meg, pénz forgásbajöne, munka, szorgalom, kereset ébredne, ébredne a' jóllét, a' szabadság érzete, a' vágy, hogy a' megváltás minél előbb megtörténhessék a' külső telkekre is. Ezen fokozatos lépésben mindazáltal a' helységeket főleg azon okból nem részesülhetnek, mivel az urbéri belső telkek beszámíttatvák a' külső illetvénybe. A' melly helység tehát első esetben tüstént megválthatná magát, ezen második esetben arról talán soha sem álmodozhatik, mert szokás szerint vagy semmit, vagy az egészet válthatni meg. Ha p. o. egy helységben van 600 ház, és e' közt 50 urbéri, a' több 550 pedig zselléri: ezen 550 zsellér a' megváltásról addig nem is álmodozhatik, míg az 50 urbéri arra képes nem lesz, azaz a' falu fel nem fog szabadulni soha, mert a' darabonként és kiszemelve váltakozást ritka uraság engedné meg. A' hozott törvényt ott van pro forma, — a' haza lássa, ha még sem tud o' mellett felvirágozni! Még a' szabad adás vevés törvény előtt is ezerféleképp megcsontkíttatott, sőt egészen is elszakíttatott a' belső telek illető külső telkétől, 's ezen zavar mindig bonyolultabbá lett; miután pedig a' szabad adás vevés bejött: lehetetlen meggátolni, hogy valaki, — kivált hol sok darabból állnak a' belső telkek — egyik vagy másik beszámított kertjét el ne adhassa vagy cserélhesse, vagy testvéri osztályra ne bocsáthassa 'sat., melly esetben egyiknek nagyobb, másiknak kisebb lesz belső telke beszámított illetvényinél, úgy hogy minden évben ujra kellene az urbériséget szabályozni, hogy a' belső telek adjusztálva legyen a' külső illetvényvel. — Ezen zavar megszüntetésére két élő példát tudok, hol az urbéri szabály ugy történt, hogy a' külső telkek nem a' jelenleg birt belső telkekhez adjusztáltak, — mert ezek végképen zsellér telkeké lettek, hanem a' falun kívül egy daló vágatott ki, belső telek név alatt mellyből az egész sessió 1 holdat, a' fél sessió fél holdat 'sat. kapott belső telek név alatt 's a' külső telkek ehez voltak szinte egyaránt kiszabva. Ha már valaki eladja sessióját: csak a' helységenküli hozzáadott intravillanumot adja el vele, falubeli beépült fundusa pedig megmarad, 's ez zsellér telkeképen tekintetik. Az urbéri törvényt tehát illy értelemben szükség lenne még egy kis czikkkel megtoldani. Ez milly könnyű 's természetes lépés volna a' megváltásra! Erre kellene törekedni, sőt ezt kedvezvényekkel könnyíteni, mert soha kisebb költséggel nagyobb biztosítást és bátorságot nem szerezhetünk, mintha mentül több ugyszólván földönfutót földhöz szegezünk. A' kinek van bármi kis fekvő birtoka, az mind honfi, az a' mi emberünk, arra számíthatunk, de a' földön futó mindig gyanús, — 's vajjon mi kösse őt azon hazához, melly tőle csak terhet kíván. Kár anyánk tejjével be nem színnék azon axiómát, hogy a' szabadság a' józan részletteléssel nem fog, hanem növekszik! 's hogy a' föld becse a' józan szabadsággal jár karöltve. Csak vegyük fel azon ugyszólván szikra szabadságot, melly némely mezővárosinkban tengődik; — mennyire megnépesül az illy mezőváros, 's milly jó dolguk van köröskörül a' határos földesuraságoknak nemcsak azért, hogy munkást minden időben kapnak, hanem különösen azért, hogy tavaszonként ugar-földeikből tömérdek pénzt vesznek be. Mi minduntalan Angliára hivatkozunk, meg van már mutatva, hogy Angliát egyedül a' kereskedés és műipar tette a' világ urává, mellynek ha földviszonyai is olly szilárd alapon állnának mint ezen kétintéztvény: soha bukástól nem félhetne, — de meg fog, meg kell buknia, ha csak földviszonyait nem változtatja. Ha Angliát idézzük, jusson eszünkbe, hogy ott is előbb utóbb a' földművelőnek az iparüző és kereskedővel karöltve szükség együttjárnia, tehát ná-

lunk
vége
zem
dicső
lan
s
gosít
onáll
lélek
féle
lésig
is vé
tott o

szül
150
bizto
ban,
Kani
vista
jórta
járt
ben é
remé
Som
az á
vesz
czikk
litha
genf
zöso
lat B
virág
vén
tik a
tott a
évbe
kido
ra a'
hiva
bizto
's ca
Istvá
kedő
nál)
szék
törvé
véd;
és F
N. u
gén

gra
kasz
zeln
ságo
fog
sége
dó lo
mak
sa r
gye
lasá
felk
sére
mén
Zag
nek
rán
hol
lyar
lyes
viss
hoz
vám
cso
Sze
red
a' m
vel
böl
len
ket
nek
tété
hoz
ada
Ked
zói
nye

lunk is, ha élni 's díszíteni akarunk. — Szóval, hogy 'a végtelenségig czélunktól el ne térjünk, csak azt jegy- zöm meg röviden, hogy 'a javítás korszakában leg- dicsebb pályája van 'a napi sajtónak, mert az avatlat- lan sokaságot bármely ismeretlen tárgyban felvilá- gosítani 's ez által azt meggyőződésre, következőleg önálló szavazásra bírni, és hazaárulástól — mert 'a lélekvasárlás nem egyéb — megőni, — valamint több- féle javítási indítványokat 'a következő országgyü- lésig kifőzni, sőt néha még 'a leggyűlöttebb tárgyat is végre legnépszerűbbé tenni, egyenesen neki ju- tott osztályrészül. Vége következik.

Balaton-i gőzhajózás. Balaton-i társaság ké- szül alakulni; czélja: gőzöst szállítani 'a Balatonra; 150 p.ftos részvények elfogadására 's aláírásokkal biztosításra hazai meghívólevél kérést már Zala- ban, Veszprémben, Somogyban, Budapesten és N.- Kanizsán; Kencsétől B. Hídvégig 12 mföld hosszán vistani adatok 's lejtérések biztosítják 'a biztos ha- józhatást; Széchenyi István gr. ő exja 'a Tiszát meg- járta utjából visszatérendő, programma által bőve- ben értesítendő 'a közönséget. E' vállalatnak jósikert remélhetni, miután Horvátországból, Styriából, Zala, Somogy 's Veszprém vidékeiről nemcsak utasokat, de az ádriai tenger felől is (kikerültetvén 'a zalai és veszprémi magas hegyek) colonialis és egyéb keresk. cikkekkel Pestre és viszont egy részben vízen szállíthatni csak nyereséges lehet. — 'A' Bodensee, 'a' genfi tó, 'a' Lago di Garda kisebb tavak 's mégis gő- zösöket 's vitorlásokat hordoznak; hiszszük e' vállalat Balaton gyönyörű vidékeit (Füredet sem felejtve) virágzóbbakká varázsolandja, mihelyt elegendő rész- vények elfogadva és biztosítva leendnek, megkötte- tik 'a szakértő gyárosokkal az addig függőben tar- tott alkudozás; és ettől függő gőzösek már 1846. évből vizre boesáttathatása is, valamint 'a' szabályok kidolgozására és az igazgató tagok megválasztásá- ra 'a' részvényesek azonnal közgyűlésre meg fognak hivatalni. Aláírási iverke részvényeket elfogadni és biztosítani lehet Pesten: Burgmann keresk. k. bank 's casinói elnök; Valero F. A. nagykereskedő; Nádosy István nagykereskedő; Vodjaner Sámuel nagykeres- kedő; Gschaidner János fűszerkereskedő ('a' ezethal- nál); Hengelmüller táblaiügyvéd és váltótörvény- szerki jegyző; Pinterics József táblaiügyvéd és váltó- törvényeszi jegyző; Szekrényesy József táblaiügy- véd; Mihalik Imre táblaiügyvéd; Oberhäuser György és P. pesti és b.-füredi vendéglő uraknál; és Kráh F. N. urnál Budán és 'a' Budapesti Híradó szerkesztősé- génél Pesten.

Gömör-megyei közgyűlés folytatása. Cson- grádnak, fős. urunk az év egy részén hazánkban lak- kása iránti föllirását pártoltatni szólító levele 'a' nem- zetnek régápol'ts törvényekben nyilvánított igaz- ságos ohajtását foglalván magában, rokonkeblűleg fogadtatván, föllírás határozatott. Turopolya közön- ségének jogairban pártoltatásáért köszönetet mon- dó levele szives örömmel vétetett, az illyr mozgal- maknak éber figyelemmel kísérése iránti felszólítá- sa rokon keblekre talált. Varasdnak, 'a' Zágráb-me- gyeyi tisztújításon elkövetett vérengzés megbosszu- lásának legfelsőbb helyen eszközözendő sürgetésére felkérő levele folytatában, miután maga Zágrábme- gyey sérelmet nem panaszol, 'a' levelet illyr párti szüle- ménynek lehetővé tekinteni, annak tartalma nyomán Zágrábmege 'a' panaszolt esemény körülményei- nek adatokkal támogatva velünk mielőbb tudatása ir- ránt felszólítatni határozatott, tartományi gyűlésök- hol tartatása iránti felszólításukat azonban, mint ol- lyant, mely méhében rejti az ismeretes párt veszé- lyes érdekeit, nem pártoljuk. — Zalának 'a' részek visszacsatoltatása tárgyában 'a' törvényhatóságok- hoz intézett meleg felszólítása kész pártolásra talál- ván, föllírás tétetik, melyben 'a' tettleges viszákap- csoltatást gátló egyedek ellen fegyelem kéretik. — Szepesnek botrányos kihágásairól ismeretes lovas ez- redbeli kapitánynak 'a' katonai fő törvényszék által, 'a' megye részéről előadott bizonyítékok mellőzté- vel, csak fegyelmi enyhe büntetés alá lett vonatásá- ból keletkezett sérelmet, miután szegény adózók el- len elkövetett gyilkos merények érdemlett fenyté- ket magok után nem vontak, elpanaszol'ts ő felségé- nek pártoltatást kérő levele, azon okból, mert azon ki- tétel, hogy 'a' katonai fő törvényszék által az itélet- hozásnál 'a' törvényes formák megtartva nem voltak, adatokkal támogatva nincsen, nem pártoltatott. — Ködvelt főjegyzőnk előterjesztése folytatában, 'a' jegy- zői hivatal körében hasznos, és az igazgatást kön- nyebbitendő javítások tétettek. 'A' hátralevőségek-

rőhivatalnokink nagy része pontosan számolt's tőb- ben vannak, kiknél egy betű sem maradt hátra, vagy négynek azonban most is sok hátralevősége. Szorga- lom uraim! 's pontos teljesítése 'a' köteleességek leg- szebbikeinek, különben méltán terhelendi önöket ha- nyagsági vád 's azon békétlenítő öntudat, mely 'a' hivattal elvállalt köteleesség teljesítéséből szokott keletkezni 's 'a' közvélemény törendi el felettök bírói pálcáját, megróva 'a' megfélekedett tisztviselőket, 's ha 'a' polgári élet mezején önök köz hivataloskodá- si pályát választottak, ne tévesszék szemek elől an- nak ezekre ható jótékony irányát, tegyék, mit rendel- tetésöknél fogva tenniök kell 's ha netalán valakinél erő, akarat 's képesség hiányzanék, álljon félre, 's engedje másnak helyét, ki több haszonnal tudja is a- karja is azt betölteni, 's az igazgatás néhány hanyag egyed miatt csorbát ne szenvedjen. 'A' megyei tisztli- karnak alkalmazásul szolgáló szabályok kidolgo- zására bizottság küldetett ki. Az árvák ügyében üd- vös határozat létesítetett, mely midőn egy részről, az árvák dolgait minden bonyolítások ellen biztosítja, 'a' kezelés szigorát meghatározza, más részről éber figyelmet fordít, hogy javaik iránt kellő gondoskodás tétessék 's neveltetésök is kellő irányt nyerjen. Foly- tatása köv. Papp Sámuel.

Torna megyének mult hó 25ikén kezdődött 's polgári és fenytő törvény- és árvaszékekkel föl- váltva, főispánhelyettesi elnöklet alatt, szokás sze- rint, két hétig tartott évnegyedes közgyűlése e' hó- nap Gikán fejeztetett be, — mellyen előfordult köz- igazgatási ügyek következőleg tárgyalattak: Tíz évig volt foadószedő M. L. az ellene megyeileg el- rendeltetett foglalást felfüggesztetni kéro folyamo- dása, minthogy e' gyűlés alatt bejött tudósítás sze- rint 'a' megye keblében csak mintegy 1586 ft. értéke találtatik, az elmarasztalási öszveg pedig már ed- dig is 4509 ft. 42 kra hág, meg nem hallgattathat- ván, — ellene 'a' foglalás szomszéd Abauj várme- gyében folytatatni határozatott, felsőbb parancs- nál fogva; miután 'a' megye már azelőtt biztos felté- telek alatt, két évi várakozást ígért, de 'a' feltételek elfogadhatók nem valának. 'A' kérdésben forgóra alig elhárítható gyanu homályát veti azon lépése, mely szerint, midőn e' megyelátván 'a' számadónak 'a' ma- rasztalási öszveg kielégítésére e' megyében létező hirtoka elégtelenségét 's 'a' szomszéd megyét az ott találtatok zárlat alá vételére fölkeresés — 'a' számadó ezt azzal halasztatá el, hogy azon szomszéd megyé- hez intézett nyilatkozatában 'a' már az országos szám- vevőség által ellene megállapított marasztalási tartozást el nem ismérte, sőt azt állítá, hogy még ne- ki lenne megyénken követelése. Tartozása kielégi- tésének halogatása pedig annyival megrovandóbb, mivel 'a' megye épen 'a' tartozó egyednek országgyü- lési követségi költségei földözésére (ámbar súlyos és már itthon kezdődött betegsége miatt csupán egy ülésben leheté jelen) 5000 frtot kölcsön vevén, ezen öszveg mind ez időig fizetetlen 's kamatját 1830ik évtől 'a' házi pénztár folyvást fizeti, — mely maholnap 'a' tőkét is el fogja érni, adóbeli hátrama- radásunk pedig két egész évi illetőséget is meg- halad.

'A' helytartótanács 'a' termés mennyiségének öszszeírását 's 'a' népességhez arányozva elég — vagy elégtelensége fölől tudósítást rendelvén, egy- szersmind pedig takarékmagtárak létesítése iránti intézkedést, 'a' netalán létezőkrül pedig tudósítást kívánván: — az első elrendeltetett, — az utóbbira nézve pedig, azok még eddig nálunk sehol sem létez- vén, — javaslatlétel végett választvány bizatott meg; — ha lenne miből allítani takarékmagtárakat, midőn már 'a' szükség küszöb előtt van! — 'A' neme- sek kezén levő és elhagyatott urbéri telkek öszsze- íratása is sürgettetik; mely szinte elrendeltetett, ámbar nálunk az urbéri telken lakos nemesek az il- lető törvény keletkezte előtt is, nemcsak házi, de hadi adót is folyvást fizetnek, — együtt levén az illető helységbeli adózókkal öszszeírva, 's ez iránt soha semmi panasz vagy nehézség sem fordulván elő. — 'A' katonai hatalomkar-kirendelhetést 'a' fő- és alis- pánok és szolgabíráknak is megengedő intézvény ellen is történt felszólalás, de azon magyarázat mel- lett, hogy egyedül 'a' személy- és vagyon-bátorság megháboríttatása eseteiben leend használható 's ha- szinte 'a' felelősség csupán 'a' szolgabírák irányában állittatik is fel, de katonai erő-alkalmazás fölől mind 'a' fő- mind az alispán köteles 'a' megyére tudósítást tenni, — 'a' megye kormánya 'a' közgyűlésben ösz- pontosulván, — 'a' többség által elfogadtatott; —

ezen magyarázat azonban, mely 'a' felelősségtelen állapot miatt méltán aggodtákat némileg megnyug- tatta volna, az elfogadó végzésben megemlitve nincs; jóllehet az épen 'a' határozatot-fogalmazta főjegyző- tül eredett. Hasonló elfogadtatásban részesült az e- lemi tanodákat rendező intézvény is, ámbar e' me- lett sem hiányzott felszólalás, mely 'a' nemzetnek népnevelés körüli jogát fenntartatni kívánta 's 'a' ne- velés ügyét országgyűlésileg rendeztetni ohajtotta. Az 1844iki katonaaállításakor besoroztatott bizonyos egyed helyébe, ki mint nyomozás alatti vádlott állit- tatván be, későbbben félévi fogságra íteltetett 's annak elszenvedése végett az illető ezredtől leküldetett, — más egyed állittatása 's állítási és ruházati költség fejében nagy öszszeg rendeltetvén az illető helysége- gen megvétetni, — errenézve felírás határozatott, 'a' fenforgott körülmények előadásával 'a' község fizet- stől 's mivel már 'a' szóban forgó egyed büntetését kiállotta 's 'a' szolgálatot folytathatja, — más egyed állítása alóli fölmentetést kérendő. — 'A' helvét hit- vallást követők belső személyeinek 'a' palást-díjt (stola) ezüst pénzben fizetni vonakodók azon köte- lesség-teljesítésre megyei befolyással rendeltetnek köteleztetni. — 'A' közlekedés akadályait elhárítani rendelő intézvényre megiratni rendeltetett, hogy a- zok nálunk nem léteznén, 'a' létesíteni megállapítat- tott postai közlekedés sikeresítése siettetni kéretik.

'A' megyék levelei közül Varasdnak 'a' Zágrábi katonai kihágást panaszoló levele, míg Zágráb maga nem szólal fel, — pártoltatást nem nyert; Zemplény 'a' Mikó István úlnemesi bizonyítványa készítője ki nem nyomoztathatása fölől értesít, nem élvén már azon egyed, kitől az eredetnek állittatott; Bars pe- dig, hova szinte e' végett felszólítás ment, — azon bizonyítványt átküldetni kéri, 'a' fogházában ülő 's hasonló hamis oklevelek koholása miatt elíteltetett e- gyed kérdőre vétele végett; minthogy azonban 'a' szó- ban forgó bizonyítvány, az említett Mikó Istvánnak felsőbb helyekre tett több rendbeli alaptalan panaszai tárgyában rendeltetett felvilágosítás tekintetéből szinte felküldeték, Bars megye kívánsága nem telje- sítetett. Árvamegye az éhezőji számára küldött 79 ft. 10 krt. megköszönvén ez alkalommal az azóta gyűlt öszveg, valamint 'a' szepesmegyei éhezők szá- mára beszédett iránt is az határozatott, hogy 'a' szük- ség azóta az egész országban súlyosodván, azok to- vábbi intézkedésig 'a' megye pénztárába tétessenek; 'a' gyulai árvizkárosultak számára gyűlt öszveg pedig elküldetni rendeltetett. Zalának 'a' részek tettleges visszacsatoltatása érdemében kelt felírása pártol- tatik; Csongrádnak pedig 'a' fejdelem e' honbani lakása iránt tett felírása csupán annyiban talált viszhangra hogy 'a' fejdelem e' tekintetbeni ünnepélyes ígére- tbeni bizakodás mellett, annak teljesedésbe menetele iránt 'a' jegyzőkönyvben ohajtás fejeztetik ki, — na- gyobb jelét látván 'a' vonzalomnak abban, ha az emli- tett ígélet minden felszólítás nélkül teljesítették. Békesnek megküldött követjelentését vettük; Tren- csénynek 'a' nádor gr. Nyáry által kiadandó arczkó- pére előfizeteket szerzetetni kéro felszólítása pártol- tatik; de Szeged város orsz. gyűléstartást sürgető fel- írása nem. — 'A' cseh- és halicsországokbeli vizká- rosultak, valamint 'a' lipómegeyi éhezők számára segedelemgyűjtés rendeltetett. — Hevesnek ezim- rövidítést hírül adó levelére válaszoljuk, hogy 'a', ked- ves barátink 's a tyánkfűi 'a' czim 'a' megyéknek törvényhatósági állását ki nem fejezvé, mi czélsze- rűbbnek látjuk már régen szinte megrovidított ezim- zetünket, melyben 'a' feljebb érintett felszólítás o- lott, „tekin tetes megyei közönség“ is foglal- tatik. — Volt főispánunk bucsuzó levelére, melyben megyénknak 'a' józan haladás pályáján lett vezethe- tése fölötti megelégtelést 's azon reményét fejezi ki, hogy megyénk az új főispánhelyettes alatti boldog leend, — válaszul megiratni rendeltetett, miképen mi is örvendünk, ha új helyzetében megelégtelésre ta- lálalad. Buttler János gr. halálát, mint ki 'a' Ludovice- ában egy megyénkbeli ifjura szinte alapítványt tett, köz részvétellel értettük 's felettei sajnálkozásunkat jegyzőkönyvileg kifejeztetni határoztuk. — Kegel- vich Károly grófnőnek 'a' zárlat alatti tornai urada- lom jövedelméből, saját és gyermekei tartása 's nevel- tetésére szolgáló évpénz kieszközlése iránti ké- relme az illető zárgondnoknak ajánlatott; — Si- hulsky Frigyes volt főorvosunk 's 'a' mostaninak aty- ja, nemesség-nyerhetés végett ő felségének ajánlta- tik; — Turopolya közönségének illyrisms elleni pa- nasza jövő országgyűlésre pártoltatás végett följe- gyezetett.

Törvényszékeink a folyamatbeli perekben létező akadályok elhárítása, hiányok pótlása, eltévedt irományok előkerestése iránti intézkedéssel annyira el valának foglalva, hogy, mint emlékezem, csupán egy hünper mehetett át vizsgálaton; — pedig a hitanács most is sürgette a perek elítélésének siettetését.

A hat hétig szakadatlanul tartott esőzés minden terméket csaknem tönkre tett, mert a gabnemeüket részint lábom, de nagy részben már kereszttekben kicsiráztatta, egy részben egészen is elrohasztotta, sőt a már asztagokba rakott gabnában a boglás takarmányban is mondhatlan sok kárt tett, — úgy hogy csak a megyebeli adózók kára 150 ezer forintra számíttatik, kik valóban aggasztó jövődönnek néznek elibe, kivált mivel több határon még a jég is pusztított, a még pusztítóbb pályinkaivás még is borzasztólag terjed. L. M.

Zempléni közgyűlés. Aug. 18kán főispánhelyettes ő mfga elnöklése alatt megnyílt gyűlés multkori határozat nyomán a megye anyagi és szellemi állapotáról tett elnöki jelentésen kezdődött, ki valának függesztve a kapu alatt a felveendő tárgyak megnevezései is. Szóval ez uttal teljesebben ment a határozat. A jelentés sokat és sokról beszélt, fájdalom! kevés jóról, mert anyagi állapotunkat tekintve elmondhatjuk: miként nincs olyan bánat, mint a mi bánatunk, nincs olyan csapás, mint a mely rajtunk esék! itt az ismét meg ismét kiáradt vízőzön sepré el takarmányát és gabnáját nem kevés helyszéren, amott szokatlan zápor okozott megbecsülhetlen szaggasztásokat utakban, töltésekben, szőlőkben és épületekben, míg másutt a szépen mutatkozó szőlőtermést a drága munka után jég-csapás zuzta le, megeszerte pedig mindenütt — a legjobb aratási és kaszási két hónapban alig egy két napközkimaradással szüntelen hullott esőzés a vizártól menekült helyek életterméseit részint marokban, részint kereszttekben sőt lábom is kicsiráztatta. Ennyi és csekély gazdaságunk minden ágazatán átviharzott csapás érzete első vitatkozási mozgalmat a részben idézett elő: honnan a szegény nép egyegy adórovására 20 krral följebb emeltetését, holott sokkal lejebb hurolva sem képes győzni már a bibliaival épen ellenkező igazját? És lön módosnál módosb pártfogás, simogatás és szánakozás és jöttek recriminációk, még sajátjuk elleni szemrehányások is, hogy ha illy szegény a nép, a minthogy szegényebb alig lehet, miért hat hét ezer pengő forintért vásárolni tisztí lakkhelyet, holott ugyanarra alkalmas akkora tért szintannyi száz pengő forintért is lehetett volna kapni a több eféle ünneputáni decantatio. Majd 2) szörnyűködési zugást okozott a tetemes adórestantiák megemlézése, és pedig törvényszéki minőségű választványok jártak már orvoslani e bajt, mintha lehetne törvényszék széles e világon, habár mind megannyi tanárból alkotva is, mely az ellen illy esontig evesedési körülményben sikerdús recipét componálni képes volna! De gyűlési tárgynak jó az illyen, igen alkalmas anyag szabadelvűségünk feldolgozására, melyből utójjára is olly nyomorék bögrécskét gyúrunk, mellynek százszor görbe szájánál egyebe nincs, feneke sehol, s aként sehog sem állíthatni meg. Neki tehát a szolgabírói hivatalnak! ez oka mindennek, s rajta hajtás be azonnal. Ez igen helyes, igen jó lett volna annak idejében, de most lehetetlenséggel határos: vannak helységek, mellyek szegényein ha a meggyült fizetlenség egyszerre bevétetik, koldusbotokat szedhetnek s jobb hazába vándorolhatnak. Divide et vinces, szól illy esetben az agg tapasztalás s nincs is más mód, mint részlegekre osztani a régi tartozást s úgy sürgetni az ujjal együtt, és ez úgy leszen, ha lehet? — Azonban nehogy örök titok maradjon ezen fizetlenségek oka — mellyet olly nevezetes fölfedező missio sem vala képes leleplezni, minő itt és másutt az isméretes törvényszék volt — csak jó lenne annak utána látni. Beszedői, szolgabírói és ügyészi hivatalok hanyagságában hasztalan keresni azt, mert hiszen ha cortes uraknál volna a fizetlenség, annak elhanyaglása ez esetben inkább feltehető lenne; de olly népnél van ez, mellynek tíz milliója aligha nem jelentéktelenebb az illyet tisztviselők előtt egy sánta cotesnél. Hogy a jobbágytelket használó nemesek 1836ik év óta nem fizetnek, az igen természetes, de hogy a paraszt sem fizet, kivel nemesak egy szolgabíró, hanem becületbeli esküttjének tizedik rendű megbízottja is földig parancsolhat s kivált mikor ezekről parancsolni könnyebb egy krajczár fizetésnél: ah már itt

merő következetlenség akár egyik akár másik hivatalt kárhozthatni, itt más az ok. És ez a tehetetlenség. Ugy van, katonát, fő- és alispánt, főjegyzőt, főügyészt, aljegyzőket, alügyészeket, fő és alpenztárnokokat, fő- és alszolgabírákat, rendőrségi bírót, számvevőt, esküttet, orvost, sebészt, mérnököt, baromrosvost, várnagyot, hajdukot, papot, rectorot, canort, lyányok tanítóját, bírót, jegyzőt, esordást, esikóst, kondást, koldust, diákot s ki tudná még mit és kit köteles fizetni a paraszt, s még ezek fölött kényelmes utat és lakhelyeket is készíteni, hát még annyi sok renyhe zsidót uriasan kitarítani, a mennyi a hazába betödul! Ennyi sok teher alatt illy kereskedés nélküli hazában ingadozni nem esoda, sőt inkább az a esoda, hogy eddig kitarthata a nép. És azt gondolják a szabad szelleműek és emberbarátok, hogy a baj okán a közös teherviselés segíthet, korántsem, ezen csupán igazságos arány és osztályzat segít, valóban a hatszáz ezernyi kiváltságosnak tetszély szerinti vállvetése mitsem ér, mert ha ez adósságtul épen úgy volna szűz mint adózástul eddig — akkor lehetne bizni hozzá valamit, de uraim, sit venia verbo, többnyire fulig adósak s a legelső országos kölesön legalább részben aligha a nagyságuk tengetésére nem volt tervezve, s vajjon mit bizhatik ezekhez akár a hellica akár a domestica? Megfordítva pedig a kiváltságos rend pusztulásnak indult nagy része még felüdülését várhatja a föld néptől, csupán arra figyeljen s azt eszközölje ennek pénzén, hogy osztályarányos legyen a terhek elosztása, ne csalja egyik vidék a másikat, így meggyőzend a magyar paraszt még igen sokat, ha pedig még izzadalma gyümölesének keletet eszközözend az atyáskodás s maga jobb léteért visszabályozást s más illyes gazdaságos munkát, nem pedig csak ujhuzást kezdend s ezt mind csupán a nép erszényére — akkor félre minden köztteherviselés ajánlgatásával, nem leend arra szüksége a népnek. (Folyt. köv.)

Abauji főispánhelyettes székfoglalása. Kassa sept. 12kén. Megyénk nézve folyó hó elsője kedves örömnapp volt, s e szerint ősi alkotványunk és nemzeti szabadságunknak várva várt ünnepe, mellyen fels. királyunk által f. é. május 2kán Abauj főispáni helytartóává kegy. kinevezett nyitra-ivánkai Vitéz János kir. tan. kormányzó székét elfoglala. Ez nap reggeli 9 órakor a székesegyházban Könyg János kassai kanonok, apát és lelkes ur buzgó ahítattal végzé az isteni szolgálatot, mellyen ő mltga környezve a kassai s rozsnai puspóköltül, a Rendektől, számos méltóságtól és városi küldöttségtől, kik ezelőtti nap, valamint a helyben szállásozó tábornok és tisztí kar is derék ezredesével ő méltánál diszruhában tisztelkedtek, jelen volt; mellynek végeztével a bevezetési ünnepélyes gyűlés kezdődött, ő mltga ezen 2ik évnegyedes közgyűlésünket még mint Abaujban feledhetlen emlékü első alisp. nyitá meg, ki is a köztanácskozási teremben a Rendek nagy számú fényes kísérete mellett megjelenév, iránta viseltető szives tiszteletük és forró szeretetük nyilvánításaul szünni nem akaró éljen kiáltások közt fogadtatva, törvényes elnöki székét elfoglalván, a KK. és RRhez intézett velős beszédében azt ada elő, milly nagyon örvend, hogy a Rendeket e napon illy ritka nagy és fényes számmal egybegyülekezve tisztelheti, továbbá: hogy mintán vannak minden ember életében olly szerencsés szempillantások, mellyekben annak nagyságát teljes mértékben érzi, úgy mintán ő cs. kir. felsége őt megyénk kormányzó székével és méltóságával kegy. megajándékozván vele mint hiv jobbjágyával kegy. parancsolni méltóztatott, örömettel kebellet és hazafiai őszinte bizalommal jelenik meg a KK. és RRdek között a végett, hogy azokkal a szent eskü által törvényesen összekapcsolatva mint kormányzó mielőbb élvezhesse azon boldogságot és érzelemdús napokat, mellyeket mint megyénknek hét évi alispánja a t. KK. és RRtől folyvást tapasztalni szerencsés vala s illy szives és harsogó éljen kiáltásokkal fogadott kifejezések mellett ő felségének a KK. és RRhez bocsátott kegy. kir. leiratát valamint a kir. adománylevelet is felolvasás és kihirdetés végett bemutata, mellyeknek főjegyző általi elolvasatása után főispánhelyettes ur legelsőben a KK. és RRhez, azután a tisztí karhoz tartott megható érzékeny beszédjében eddig viselt első alispáni hivatalától a hiteles peccsét visszaadása mellett bucsut vevén, azt letette és kormányzó székét hivatalát lelkesen elöadott ékes szónoklattal harsány éljen kiáltások közt elfoglalá; azután pedig a nemes megyének leg-

drágább kincsét, a hűségére bizott hiteles peccsét köz bizalommal koszoruzott másodalispán Patay Sámuel ur kezébe a közgyűlés színe előtt olly lelkes s a KK. és RR. által is éljen-kiáltásokkal helyeselt kijelentésével: „hogy azt tisztább és hűségesebb kezekbe le nem tehettem”, általadván s azzal a KK. és RR. kegyessége és bizalma által hét évig viselt első alispáni hivatalából örökre kilépvén, azt a KK. és RRnek hálás köszönet mellett visszaadta, mellynek megtörténtével a k. kir. leirattal megküldött és felolvasott esküforma szerint, miután az iránt semmi észrevétel elő nem fordult, kassai megyés puspök Ocskay Antal ő mfga által — kit a KK. és RRdek becses személye iránt viseltető bizalom és szeretetnél fogva e végre megkértek — ünnepélyesen meghiteltetett, eskületét után főispáni helytartó ő mfga régi szokásnál fogva négy főszolgabíró által székes-tül szünni nem akaró szívbeli éljen-kiáltások közt 3-szor fölemeltetvén már mint a megye Rendével e szent kötés által törvényesen összekapcsolt kormányzó nyomos és szívreható beszéddel ülvölzle a RRket. E jeles s többszörös éljen kiáltások által félben szakított beszéd után megyénk közszeretetéi másod alispánja a ns megyének hiteles peccsétjét általvevo köz örvendéssel fogadott igen fontos beszédet mondott, végre pedig derek főjegyzőnk Kelcz István ur ő mltgát a Rek nevében meghatólag üdvözlötte. Ezek végeztével a beszédek a megye nemesi pénztára költségén 500 példányban kinyomatni rendeltettek, egyszersmind a megye fő adószedőjének kötelességül tétetvén, hogy fentisztelt főispán helytartó ő mltgának szokott évi fizetését f. é. sept. 1től a ns megye házi pénztárából rendszeres szolgáltatassa ki. Ez alkalommal ő mltga által táblabírákká nevezettek: gr. Apponyi György alkalmatnok, gr. Somssich Pongrácz álladalmi conf. tanácsos, gr. Károlyi Lajos nyitrai főispán, gr. Széchenyi István bel. titkos s helytartósági tanácsos ő exejok, ifjabb Majláth György baranya megyei főisp. helytartó és Bartakovics Béla rozsnai megyés puspök, ki személyesen vön részt kedves ünnepélyünkön. — Ezután t. bíró G. J. szót emelt s beszédjét megezőfolthatatlan okokkal támogatva azon indítványa, miszerint ő mltgát a tisztújítás minelőbb megtartására illő tisztelettel kérte, pártoltatására a Rdeket felhitta, melly indítványt a Rendek magokéva tevéen, ennek következtül ő mltga úgy nyilatkozott: hogy a törvényeket teljesíteni kormányzó kötelességének ismérven, ezenel kijelenti: hogy rövid idő alatt, a mint csak leghamarabb lehetni fog, a KK. és RR. törvényes kívánságának eleget teend, és a tisztújítás határnapjának kitűzésével a törvényrelegettel teljesítendő. — Ezután még három felső parancs felolvasatván, a közgyűlés, déli egy óra után eloszlott, a tanácskozi terem és a karzat zsufolásig tömve valának. Gyűlés után a megyei egész tisztikar másodalispán vezérlete és szónoklata mellett ő mltgánál tisztelkedett. — Déli 2 órakor ő mltga a városi táncsteremben 360, a város kertjében pedig 140 öszszesen 500 személyt vendégbe meg, este pedig fáklás éji zenével tiszteltetett meg. — A közgyűlés lefolyta alatt ő mltga számos nem nemesi táblabírákká kinevezett, e hó 2, 3, 4, 5 és 6ik napján elnöklote alatt folytattaték, 9 és 10 én pedig másodalispánunké alatt, s csak tegnap végeztetett be; az ehen előfordult nevezetes tárgyak köv. a) a nm. h. tanács azon intézvényre, miszerint az rendeltetik, hogy katonai erőhasználás a fő és alkormányzóknak megengedtetik, a szolgabíráknak pedig csak feleletteher alatt, az határozatott: minthogy a megye Rendei ezen csupán a személy- és vagyonsbátorság fentartására, nem pedig a helyhatósági jogok sérelmére tett intézkedésben semmi aggodalmat nem találnak, érdekelt intézvényt olly világos kijelentés nyilatkozással fogadják el, hogy valamint annak tartalma szerint a járásbeli szbíró a katonai hatalomkar szorgalmazott megadásában eljárásért a megyének szamolni tartozik, úgy azon szerint a megyei főispán vagy annak helyettese, nemkülönb az alispán is, kiknek hivatalos felszólítására a katonai hatalomkar megrendeltetik, a felsőségnek s illető megyéknek a törvény értelmében felelősök legyenek. b) Zólyom megye levele Árva megyének számoltatása iránt hosszu, nagyobb részint meg nem állható okokkal füzerezett vitatkozások után tudomásul vétetett. c) Ezen sorban s méltán részestül Varasd megye ismértetes levele is. d) Zalamegyének levele a részek valaharai tettleges visszakapcsolatása iránt lelkesen pártoltatott s megyénk hasonló szellemű felirást intézend ő felsége elibe. e) Csongrádmegye abeli párto-

lásra f...
legjobb...
méltó...
f) Sze...
kapitán...
vele, m...
lán e' r...
felszól...
hoz ké...
másul...
ben me...
mellett...
lott, ná...
tésére...
kiadó...
nek, —...
keletk...
vitelü...
ta hasz...
tekint...
nádor...
támasz...
a' meg...
szökre...
gye ne...
tározta...
aljegy...
beli fő...
sittatta...
novem...
A' járá...
nál fog...
menny...
tárgy...
rende...
más b...
a' ter...
hathat...
rende...
az oko...
járásb...
gönczi...
75,21...
166,9...
re tárg...
bályok...
tak ki...
melly...
zon m...
inkkel...
sel ve...
zett la...
detni...
a' tan...
ülésér...
telen...
tani h...
szerit...
ván, a...
ismér...
e' rés...
dötsé...
gett i...
re: 22...
részit...
novem...
évneg...
dig d...
bevez...
gánal...
melly...
vend...
ban le...
egyhi...
s kir...
tiszte...
vény...
ered...
beszé...
lő szá...
a' jelle...
dultal...
gyar...
beszé...
az sz...
re ra...
közöl...
vácsz...
Má...
száz...
ként

lásra felszólító levele, miszerint azon feliratát, hogy legjobb urunk az év egy részét hazánkban tölteni méltóztassék, pártoltatni kéri, pártoltatik felírásilag. f) Szepes szomszéd megye levele az ismeretes St. kapitány kicsapongása miatt megítéltetésére iránti levele, mivel már illető bírái által elítéltetett 's hatalán e' részben valami hiba történt is, azt ő felsége a felszólító megye feliratánál fogva is magas hatalmához képest bizonyosan orvosolandja, egyszerű tudomásul vétetett. g) Trencsénym. azon levele, mellyben megyének az illető nyomtatott hirdetés közlése mellett a' gróf Nyáry Rudolf által kiadatni szándékolt, nádor ő fenségének arczképére előfizetők gyűjtésére felszólítottak, lelkesen fogadtatott, 's miután a' kiadó ezen szép vállalatával a' pesti vakok intézetének, — melly ő felségének magas pártfogása alatt keletkezett — fölszólításra szentelte azon szép kivitelű képnek tiszta jóvedelmét minden önzés sugáta haszon-vágy nélkül nemeskeblűleg, ezen minden tekintetben méltányolásra érdemes szempontból, de nádor ő fensége iránt is, mint nemzetünk védlőjét és támaszát mélyen tisztelve, hódoló hazafiai titeletöket a' megye Rendei tetleg is tanúsítani ohajtván, részökre egy legpompásabb kiadási példányra a' megye nemesi pénztárból előfizetést közakarattal elhatároztak, ezenkívül pedig előfizetés-gyűjtésre hités aljegyző Kleinszky László ur megbízatván, a' járásbeli főszolgabírák hasonló tételre határozatilag utasítottak, az eredvényről hivatalos jelentéseket f. évi november 1jeig másod-alispán urnak beadandók. h) A' járásbeli főszbirák elnöki előleges meghagyásnál fogva a' közelebbi nagy áradáskor okozott károk mennyiségéről beadott hivatalos jelentések az e' tárgyra vonatkozó 's legközelebb érkezett felsőbb rendelet folytán segedelmet és az itteni lovas ezred más boldogabb vidékre leendő áttételét vagy legalább a' természetvények piaczi áron megválthatását kéri hathatós felírás mellett a' n. m. htanácsnak felküldetni rendeltetett. Érdekelt hivatalos jelentések szerint az okozott kár-mennyiség az adózók javaiban: füzéri járásban 20,455 pft., eserehádi járásban 27,560 pft., gönczi járásban 45,750 pengő frt., szikszói járásban 75,216 pft., kassai járásban 15,981 pft. összesen 166,962 pengő forint. i) Az elemi iskolák rendszerre tárgyában hitanácsi intézvény mellett küldött szabályok megvizsgálás végett egy bizottságnak adatok ki. k) Verőczemegye latin szerkezetű levele, mellyet ez uttal felbontatni sem kívántunk, szintazon megyének azzal: hogy azt mint világos törvényekkel ellenkezőt a' megye Rendei kellemetlen érzéssel vették 's jövendőben bámi tárgyban onnan érkezett latin levelet bontatlanul visszaküldik, visszaküldetni rendeltetett. l) Ez alkalommal szóba hozatván a' tanácskozási asztalnak mind a' számosabb Rendei ülésére, mind pedig az elnöki székűl annak szükség-telen szélessége miatt távol eső jegyzői hivatal mostani helyére nézve céliránytalan rendezetése 's e' szerint annak másképeni illesztése indítványoztatván, a' megye Rdei ezen indítvány alaposágát megismérvén, annak mi módoni célszerű eszközése 's e' részben adandó véleményes jelentés végett küldöttség nevezetett. m) Segélygyűjtés-átküldés végett illető szolgabírák által beadott: lipótiak részire: 22 pft 10 kr., árvaik részire: 20 pft., prágaiak részire: 38 pft 26 kr. Jövő büfennyitő törvényszék november 17én, polgári törvényszék azon hó 24kén, évnegyedes közgyűlés december 1jén, árvaszék pedig dec. 8kán veendi kezdetét. A' kassai főtanoda a' bevezetési ünnepélyre főispáni helytartó ő méltóságának tiszteletjelűl dalok sorúval kedveskedett, melly több száz csinosan nyomtatott példányban a' vendégek közt elosztatott. Rendes levelező.

Budapesti napló. (Sept. 28kán) Mult naplónkban leirt ünnepély kiegészítésül ide esatoljuk még, hogy egyházi szertartás előtt a' nm. kir. Curia (hétszemélyes 's kir. tábla összesen) hg. primásunk vezérlete mellett tisztelettel Nádor ő fenségénél; ki is hazánk legfőbb törvényszékének egybegyűlt tagjait a' trónteremben magyar ezredes egyenruhában fogada 's itt a' hg. primás üdvözlő beszédére latin nyelven válaszolván, egyszerű de szívemelő szavakban fejezte ki érzelmét. Ez első tiszteletkedés után a' jelen voltak 's a' többrendű hatóságokkal templomba indultak. A' helytartó-tanácsi teremben a' hg. primási magyar beszédre Nádor ő fens. magyarul válaszolván mind a' beszéd megható tartalma mind a' nemzeti nyelv, mellyen az szerkesztve és szavalva volt, szünni alig tudó éljenek-re ragadá a' zsufolt teremtet. — Az estvéli világitványok közül szinte kiemelendőknek véljük e' sorokat, mellyek a' váczí-utczában M — a városi főorvos ablakin díszlettek: Más vala a' nemzet, melly ültete nádori székbe Egy fél-század előtt; más nőtt fel alattad azóta, 's ez macsaládok-ként tisztelg necked édes atyának. — Ünnepül írta fel a'

történet írója minékünk A' napot, a' mellyen téged nyere a' haza gyámul, A' nemzet matcát nagy örömmel ez ün-nepet ülli! — Napi eseményeket illetőleg közlgyelemre méltó sorok küldettek be hozzánk hiteles kéz által: Szer-dán esti 10 órakor a' váczí-utczán, melly legnépeseb 's legjobb világításu, egy éltes főúti lábikrán esipott meg bizonyos uracs kedvence ebe; a' sértett sark-legyintéssel fenyté meg az elkényeztetett delinquent, mire a' kutyat-ulajdonos méregre fortyanván szuronyos botjával a' sé-rülttet összeviszszá verte, 's miután botját rajta széttör-te, a' szuronyyal is folytatá gyalázatos működését sújtá-sos ezimek közt ezen szavakat hallatva: „agyon verlek a' kutyámért 'stb. 'stb.“ A' még szomorúbb eredvénynek b. B. P. 's gr. T. D. uu. vették elejét, kik a' szerencsétlennek segélyére siettek. Mit észrevehén a' tettes, miután vérbor-ritotta áldozatát egy arra sebesen robogó bérkocsi elibe löké — veszély nélkül azonban, mert a' kocsis mindjárt feltartóztatá lovait — ellillant. A' fentisztelet két emberbar-át a' szerencsétlen sebesültet rögtön a' város-kapitányhoz vivé, ki azt (üstint orvosi ápolás alá adatá. Fájdalommal kell itt megjegyeznünk: hogy a' szomorú esemény egész folyamát kis távolságról esendesen és télen nézte 4—5 fiatal ember. A' tettes bizonyos közintézetbeli hivatalnok; de azért reméljük, mikép a' dolog nem simul el more pa-trio. V. S. — Hölgyeink olvasó-asztalaikat új emegyn-gyökkel díszíthetik; Jósika Miklós b. kifogyhatlan elme-termékeiből 'szív rejtelmei' igen érdekes cím alatt két kötetet nyujt a' munkáit kedélytel olvasó világnak; első rész tartalma: A' falusi lelkész. Brunhild Tibód a' jegy-ző. A' béke nemtője. Második rész: Adolfiné. Vízözöni kép. Mindkettő kapható Heckenast Gusztávnál. Szinte azokkal kik a' (iszt, báró tolla alá került jeles külföldi regény 'Toussaint' fordításának folytatására várakoztak, tudatjuk hogy annak VIII kötetét két füzetben már megjelent, 's 1 frtért pp. kapható. — Eötvös József b. 'A' falu jegyzője' című regényét befejezte; a' külföldi regénytárból is u-jabb füzet jelent meg; 's így kik eddig idegen művekkel tölték könyvtáraikat, a' magyar irodalom megdőségéről é-pen nem panaszkodhatnak. — Örömmel tapasztaljuk, hogy a' népnevelés ügye napokint többtöbb pártolóra talál; 's még örvendetesb jelenség az, hogy kikre ez ügy kezelse közbevetőleg bízott, mind nagyobb buzgalommal munkálkodnak a' szent cél előmozdításán; főleg pedig az ok-tatók versenyve törekzenek jobbnál jobb kézikönyvekkel ellátni az ez uton okulni akarókat; nem rég volt alkalmunk szólni egy illy czélú népszerű munkáról; legujabbban egy másikat mutatunk be t. olvasóinknak, mint melly gyakor-latilag tárgyalván a' köznépi életben előforduló iparanya-gokat, időközben hiányt pótol, míg nagyobb eredetileg ki-dolgozott utmutatóhoz juthatunk; ez: Rövid népszerű ké-zmútan vagyis technologia, dr. Barentin után magyarította Soltész Dani a' szegedi kir. képezde tanára 's hités ügy-véd. Ara 24 kr. pp. kapható Pesten Zimmermann Jakab kir. képezdei tanár urnál a' kegyesrendi épületben. Szegeden szinté a' képezdei tanároknál. — Igen kívánatos hogy né-pszerű könyveknél könnyen érthető előadás mellett, az ár magassága ne nehezítse az illy munkák megszerzethet-sét. — E' héten diszes küldöttség érkezett Borsodból Vay Miklós b. ő nméltóságától mint szeretve tisztelt előfizetői főispánhelyettesétől bucsut veendő fővárosunkba; köztük az ősz Palóczy, Szemere B. 's az egyháznak több érdemes tagja. Csütörtökön este a' szünetlen eső daczára is a' fla-talság faklyás estzenével tisztel meg Szemere Bertalant; ki a' hozzá mondott igen hosszú üdvözlő szót, velős válaszzal viszonzta. Bámulandó a' kitérés fiatalágunk-ban, mellyet az idő semmi viszontagsága sem tarthat visz-sza, hogy tisztelete tárgyai iránti buzgalmát ki ne jelente-se. Ha e' honl tűz oly erősen lobogna szilárd tények me-zzején, 's különösen ha magokból azt késő korig minden jó, valódi nemes 's magas iránt kialudni nem engednék, sok-kal és sok helyen jobban folya dolga a' magyarnak.

Mexico.

Veracruz jul. 31én. Az olly hangosan emlegetett háborúból, mellyet Mexico az egyesült statusok ellen Texas bekebelesítetése végett indítandó vala, aligha lesz valami; sőt illyes megtámadtás előbb várható Éjsz. amerikától, mellynek irányában Mexico már több fizetési határidőt elmulasztott. Általán e' köztársaságban a' pénzzavar olly nagy, hogy szinte neveltsé-ges volt az ideiglenes kormánynak háboruróli idétlen larmája 's még neveltséges a' pénzügyi miniszter-nek ama javaslata, miszerint hadi költségek fődözé-sire 15 millió dollár kölcsönt ajánl. A' congressus ezen kölcsön-felvételhez igenis megadandja egyezé-sét, de olly záradékkal kísérendi azt, melly a' kor-mányt bizonyosan elinti ebeli veszélyes merénytetől; beszélnek arról is, hogy a' kormány ezen öszszegért Californiát Angliának fogja eladni; erre azonban az ideiglenes kormány, mellynek létele a' nem sokára bekövetkezendő rendes előkválasztás által megs-zünik, alig vetemüend, tudván azt, hogy a' felelős-ség, melly a' nép irányában rajta nyugszik, e' miatt polgári állására érzékeny következeseket hozhatna A' nyugtalanság az egész köztársaságban a' vámok szabályozatlansága 's a' pénzforgalom hiánya miatt általános 's a' háborút lehetleníti.

Spanyolország.

Madrid september 5én ismét lázadási kísérlet színhelye volt. Az öszszesekütek a' navarrai és buen-retiroi katonai laktanyákat hatalmokban keríteni szán-dékoztak 's innét a' többi katonai állomást lerontani,

az öröket szétverni 's Cordova tábornagy lakába be-törni. Esti 10 óra tájban a' Prado des Recoletos körül nagy számu öszszesekütt sereglett együvé, 's a' ne-vezett laktanyák felé indultak, utjokban — a' szán-dékjokról eleve tudósított estremadurai ezred egy osztályával találkoztak, ez megállapodást kiáltott rájuk, de választ nem nyervén, tüzet adott. Az öszze-eskütek hasonló modorban feleltek 's öszszeközés-re készültek; de ebeli vérmeességök nagyon meghig-gasztatott, midón a' navarrai ezredet — mellyet a' köztük s z é l o s z t o g a t o t t és általok elfogadott nagy összegű pénz által részökre lekenyerezettek hittek, háto k mögött mint ellenséget pillantották meg. A' e s a t a igen rövid időig tartott. — Né-gyen maradtak a' téren, 20 a' katonaság kezébe ke-rült, kik közül két hadi tiszt szinte elesett 's többen megsebesítettek. A' futók utjokban találkoztak a' galiciái ezred osztályával, valamint több örrel, kik tüzelének rájuk, mi által azok élete is, kik köteleesség-ből, vagy szelöltetés végett jártak az utcákon, ve-szélyeztetve lón. Cordova tábornok laka csakugyan megtámadtatott, de az előtte jókor felállított katonas-ág az ostromlókat szétverte. Az éjsötéte 's az, hogy a' katonaság többnyire ujonczokból áll, kik az intére nem igen figyelnek, okozá: hogy több ártatlan lelt e' zavarban sirjára. Egy sebeszt betegéhez siettében löttek agyon; Concha tábornok egy lovát, a' színház-ból hazatértek löttek el. 'stb. A' miniszterek egész éjen át együtt ülve maradtak 's hadi törvényszék rö-g-tönöztetett azok feletti ítéletmondásra, kiket mint ré-szeseket ez éjjel elfogtak. Másnap ezen törvényszék megkezdé eljárását, 800 egyed jelentetett be, kik-ből azonban szigorú vizsgálat után csak 30 taláta-tott vétkesnek, a' többi szabadon bocsátatott. Az ott elfogottak vagy főbe lövetnek, vagy gályarabságra hurczoltatnak. Az ingerültség folyvást tart nemcsak Madridban, hanem a' közel eső falukban is, sept. 7. egy illy helységben szinte ütközetre került a' dolog a' katonaság és polgárok között, 's mind két részről többen maradtak a' csatatéren. — Az udvar sept. 14 vagy 15ére váratik a' fővárosba.

Franciaország.

Lamoriciére, ki Bugeaud helyettesévé küldet-tett Algirba 's kit már is némelly lapok afrikai hely-tartónak néznek, sept. 13án nyilatkozványt bocsá-tott közre Algir népesítését érdeklőleg, melly nyi-latkozványt majd minden lap közli. Lamoriciére ezen iratában az afrikai háborút bevégzettnek tekinti, vagy legalább annyira előrehaladottnak állítja, hogy már az algiri kérdés nem lehet egyéb pénz-k ér-d é s n é l. Azonban az arabok nyers jelleme 's a' szom-széd tartományokkai viszony megkivánják: hogy Franciaország folyvást legalább 80 ezer főből álló táborn tartson afrikai gyarmatiban., A' benszülöttek száma a' tartomány terjedelméhez képest aránylag vékecsékly. (Orán vidékén egy □ mérföldre 114 lakos esik) e' mellett keveset dolgoznak, 's azon jö-vedelem, mellyet adózás utján kormányunknál befize-ten, soha sem leend elég tizedrészét is fedezni ama kiadásoknak, mellyeket a' táborfentartás kíván. A' föld termékenysége azonban rendkívüli, mellynek hogy eddigi rejtett vagy használatlanul heverő kin-csei, gazdagságai napvilágra hozathassanak; euró-pai munkás és cselekvő népesítésre van szükség, melly azokat iparkodása által előteremtheti 's a' ben-szülötteknek is ösztönt ad 's pontos fizetési által fentarthatja a' hadi erőt is; melly őket 's bennök a' polgárisodás zászlóját a' muselman törzsek megtá-madásai ellen védelmezi. Mi módon eszközölhetné tehát az anyaország afrikai tartományinak gyarma-tosítását legjutalmazóbban? Mi a' legnagyobb hiány Afrikában? „Tőkepénz“ — Sok családot láttunk ide érkezni részint saját költségén, részint pedig a' kor-mányszékek segedelmezési mellett, mellyek bizo-nyos öszszegét az ide vándorlóknak átadtak, hogy azt ittenföldbirtokba ruháztatva, ezek haszonvételéből időnként térítsék meg. Mivel azonban ezen családok ide érkezvén a' meztelen földnél egyebet nem talál-tak és segédforrásuk nem vala olly munka megkezd-hetésére, melly erejüket jóval felülmulja: rendre szegényültek el 's visszatértek Franciaországba 's mondák: hogy Algirban a' földmives nem tarthatja fen magát. Tehát nem emberben, hanem tőkepénzben szenvedünk eddig hiányt. Hijuk meg csak a' tőke-pénzeseket, ezeket önként fogja követni a' lakosság. Az egyetlen mód pedig tőkepénzeseket ide édesgetni az, ha a' tőkétől járandó kamatot első esztendőre viszonyokhoz mértén biztosíthatjuk 's azon pillanat-tól fogva, mellyben pénzt földbirtokba fekteti —

egyszersmind szabadságot nyered e' földet teljes tulajdonának tekinthetni 's akarata szerint eladhatni. " Ezek azon eljárás alapvonalmái, melyeket Lamoricieére Algir népesítésénél szem előtt tartatni akar. — Azon rövid látogatásokat, millyet Victoria királynő Lajos Fülöpnél többszörözve tett, elejénte nem nézték egyébként, mint amaz őszinte tiszteletnek, mellyel a' királynő, atyja barátja iránt viseltetik; most azonban más szem pontból mondanak fölöttételetet. Köztudomásu dolgoknak lenni állítják t. i. mikép V. Victoria régii kedvenczterve Izabella spanyol királynőt valamely szász-coburgi herceggel összeházasítani. Ezen ügy először Kent herczegné által Bécsben, később pedig Victoria által Stolzenfelsen pendített meg. Ezen két halmasságnak semmi ellenészrevétele sincs az összeházasítási terv ellen, ha általa az európai udvarok közös érdeke a' spanyol nemzetével megegyeztethető. Victoria azonban jól tudja, hogy ezen szándokának valósisát leginkább Lajos L. Fülöp hiúsíthatja meg, ki nemcsak négy év előtt, de most közelebb is egy híres diplomata előtt e' tervre nézve kimondá a' j a m a i s (soha) szót és folyvást az utrechti szerződésre hivatkozva állítja: hogy Izabellának férje csak Bourbon lehet. Victoria tehát gyakori látogatásával oda látszik dolgozni, hogy az ősz Fülöp királlyal elhitesse, mikép udvarára nézve czélirányos lenne, ha Montpensier hget dona Luiza infansnövel igyekeznék összekötni, mibe Anglia is belé egyeznék. Sokan hiszik, hogy Victoria terve Lajos Fülöp irányában nem bukik meg, de igen is a' spanyol nemzet irányában, mellyről egészen megfeledezett, ez pedig már jóval ezelőtt elene nyilatkozott ezen javaslatnak 's megnyugvását csak olly házasságban lelendi, melly spanyol hggel köti össze Izabellát. — Amédée Boudin és Montes Felix Lajos Fülöp élettörténetét adják ki, mellyből az első szállítvány már is megjelent. Az egész életrajz 100 füzetben fog megjelenni 's mintegy 800 ivnyi kötetet teend; fő ékességét 's t'án fő érdekességét is a' munkának 250 kép teszi aczél- és fametszvényekben, ezekből 50 egész formatumban, a' többi 200 pedig csak a' könyvnap nagyságában adatik ki. Azok, kik 25 füzetre előfizetnek, jutalomképen a' király arczképét bronzban nyerendik. — Algérie lap bizonyos miniszteri tervet közöl, miszerint ezek Soult távollétében összejövéen Algirt magokközt felosztották; a' terv fővonalai ezek: minden miniszternek egyenes befolyása leend a' gyarmat kormányzásába. A' hadi miniszternek e' tartomány irányában ezentul más tenni-valója nem leend, mint a' hadat fizetni 's fentartásáru gondoskodni. A' külügyi miniszter az

afrikai diplomatiát 's ez által az egészet fogja igazgatni; a' pénz- igazság- és közoktatási ügyek miniszterei Afrikában önállólág fognak fellépni és szakmájokban egymástól szorosán el lesznek különítve. A' földészeti és kereskedési miniszteriség, mellyre Franciaországban annyi dolog támaszkodik, hogy felét sem végezheti el, Afrikában is megkapja tárczáját, hogy legyen mit elhanyagolnia! egyébiránt az ő dolga leend Algirt Blidahval vaspálya által összekötni. Mi a' tengerész miniszterrel, erre megemléti a' tanács, ha minden francia gyarmat az admirális által igazgattatik, miért lenne innét egyedül Algir kivéve? Ezen közlés inkább ironia, mint valóság akart lenni; de sajtó utjáni hevesebb vitátsábol majd az utolsó sül ki. — Bugeaud kibékült Soult miniszter-elnökkel 's megígéré, hogy Algir gyarmatosításában a' kormány nézeteit követendi, a' meghasonlást köztök Algir népesítésé támasztá, Bugeaud katonailag, a' kormány némely férfai pedig polgárilag akarák az afrikai tartományokat gyarmatosítani, de még is a' két vélemény közül mellyik fogatosítottassék, a' kamrák határozata alá fog terjesztetni.

Anglia.

Az admirálishoz sept. 10én érkezett telegraphi sürgönyök jelentése után Victoria királynő Spitheadbe megérkezett, melly Wight szigettel épen szemben esik. Egy heti lap elsorolja azon gazdasági változásokat, mellyek legújabbban Windsor és St. James palotákban különféle udvari szolgák közt — a' lordkamrástól egész le az istálló-szolgáig ezek évi díjaztatása körül létesítettek. Ezen fizetések egész összszegben évenként 131,260 font sterlinget tesznek, melly egész számot levonván a' királynőnek 385,000 font sterlingre menő évi civillistjéből, kitetszik: hogy neki saját rendelkezésire 250 ezer font maradjon, azaz mintegy 3 millió pft. — Sept. 9én bizonyos fiatal ember börtönöztetett be, ki Clarence-palotába — Kent hgnó lakába erővel be akara rontani, 's mivel oda nem bocsátott, ez okból az ablakokat zúzta be; később börtönében levelet irt Kent hgnóhoz, mellyben magát kizárólág Angolország királynának 's Kent hgnó vejének tartja 's ovást tesz elfogatása ellen. A' belminiszterium által közrebocsátott táblázatban Nagy Britanniát és Irlandot illető büntető statisztikából kivethetni, hogy ezen országokban a' közelebb mult vagy is 1844k évben a' nép erkölcsi-sége, hasonlítva az elmúlt évtizedbeli eredményekhez — tetemesen javult. Igy 1835ben 20,731 személy volt különféle vétségek miatt büntető kereset alatt, melly szám 1842ben 31,309re növekedett, e' tétel

azonban a' közelebb mult évben 26,542re esökkent, melly sikeres eredmény különösen az ujlag rendezett népnevelési társaság buzgalmanak 's a' belminiszteriség erélyességének tulajdonittatik. — Anglia déli részén a' rossz időjárás miatt az aratás nem felelt meg a' várakozásnak, az éjszaki vidékeken azonban meglehetősen fizetett; — mind e' mellett Angliának tetemes mennyiségű gabonára leend szükség, mit honnand szerzend be, már eleve gondoskodnak; a' szomszéd tartományokban mindenütt szükség mutatkozik, 's Belgium kiviteli letiltó parancsát aligha több status is nem követendi; Anglia tehát ez uttal Amerikára fordítá szemét, hol a' termék kedvezőbb volt, 's már is számítják az illetők: hány angol sterling szivarog ez alkalommal Amerikába.

Victoria királynő sept. 15kén Wight szigeten Osborne-houseban titkos tanácsot tartott, mellyben a' miniszterek és titkos tanácsosak teljes számban jelentek meg. Ezen tanácsban a' parlament nov. 27ig elhalasztott pro forma. — A' limericki Reporter tudósítást közöl egy ottan tartott repeal-gyűlésről, mellyben mintegy 30 ezer vón részt 's Rigan esq. elnöklött benne, a' szónokok közt bizonyos O'Connell dr. (Irlandban az O'Connellék igen elszaporodtak) 's több kathol. lelkész tüntek fel. A' beszédek mind izgató modorban tartattak; a' miniszterek kiméletlenül támadtattak meg az Irlandra erőtetett közoktatási 's maynoothi bill miatt. Thomas Wyse és Lalor Shiel, mivel alsóházban a' nevezett billetek pártolák, hazaárulóknak bélyegeztettek. A' jelenvoltak egy része kedvet mutatott O'Connell Dániel vezetése alól magát felszabadítani; 's midőn Raleigh arra emlékezteté a' gyűlést, hogy az ősz izgató semmi erőszakos eszközökhöz nem akar nyulni a' repeal mellett 's hogy nem akar harcolni, több szó felkiáltott: „mi pedig harcolni akarunk“ O'Connell Dániel nem volt jelen. — A' walesi hercegség némely kerületeiben az erőszakos rohanásai által egykor félelmes hírt szerzett R e b e c c a ismét feltűnt 's a' fő utakon felállított több vámház lerombolásával tudatá feltámadását.

Törökország.

Sükerült végre a' török kormány erélyes föllépének Syriában a' belháborút lecsendesíteni; a' druzok és maroniták ismét birtokaikba telepedtek, foglalatosságukhoz láttak, 's a' lázadási zászlót bevonták; ez azonban — sokak véleménye szerint csak addig fog tartani, míg a' török tábor, melly mostan a' két felekezet közt áll, jelen lesz, ennek elvonulta után a' vihar azonnal kitérend.

78dik szám.

É R T E S Í T Ő.

1845.

Gőzhajózási jelentés.

I. Dunai gőzhajózás.
Minden nap indul egy hajó Bécs felé — reggeli 7 órakor. (september 15kétől kezdve Bécsből délután indul a' gőzhajó Pest felé 's Pozsonynál tölti én az éjt, másnap érkezik Pestre.
Hetenként négyszer, u. m. vasárnap, kedden, szerdán és pénteken reggeli 5 órakor Zimony felé. A' kedden induló gőzhajó mind lemenet — mind feljövotkor Eszékénel utast málhástul 's egyéb terhet is felvesz, vagy pártra szállít.
A' Pestről september 7dikén 's 21én Zimonyba induló gőzök az oláh; a' september 14kén és 28án indulók pedig a' török részeni közlekedést egész Konstantinápolyig eszközlik.
Zimonyból Orsovára minden kedden és pénteken indul egy gőzös.
II. Tiszai gőzhajózás.
Minden hétfőn, a' Pestről induló gőzös megérkezte után, indul egy gőzös Uj-vidékről Tittel felé, 's innen Szegedre, hol szerdán este meg is érkezik.
A' dunai és tiszai gőzhajózásról szóló részletes kimutatás, mint szinte az illető ársvatok jegyzékei mindenkor kaphatók a' gőzhajózási hivatalban. Pest szeptember 2kán 1845.
Gőzhajózási hivatal 4-4

Hirdetvény.

5066. A' kir. almagyarországi fő kamarai grófság-hivatal alá tartozó, O-zólyomi és dobronai kir. bányá urodalomnál az ügyvédi hivatalmegütrült; mellyhez évi fizetésül 450 fr., 12 pozsonyi kila buza (2 fájval) 24 fr.; 24 pozsonyi kila vegyes 1 fr. 30 kr. 36 fr.; 80 pozsonyi kila zab 30 kr. két lóra 40 fr.; 100 mázsa széna 1 fr. 30 kr. két lóra 40 fr.; 72 mázsa széna 1 fr. 30 kr. (két fejős tehénre) 28 fr. 48 kr. 3 szekér azalma 1 fr. 30 kr. (két fejős tehénre) 4 fr. 30 kr.; szabad szállás vagy 24 öl urbéri fa és némely földek, valamint a' portásoknak urbér szerinti használása járul.

E' hivatalt elnyerni kívánók jól rendezett 's hiteles bizonyítványokkal (különösen pedig végzett tudományai, nevezetesen törvénykezésben, nemcsak elméleti és cenzurált, hanem bővebb gyakorlati ismértein, azonkívül fedhetlen erkölcsi éltük és a' divatozó fő négy nyelv tudása felől) ellátott eszedéseiknek legfeljebb folyó évi őszhó 2káiig a' selmezsi kir. fő bányagrófsági hivatalnál benyújtására ezennel felszólíttatnak. Az a' m. or. kir. fő kamaragrófsági hivatal. Selmecezen nyarutó 21én 1845 évben. 3-3

Haszonbérlet.

Nemes Heves vármegyében kebelezett Martfői pusztának Tiszaföldvár szomszédságában lévő és báró Podmaniczky

Andor ur esődtömegehez tartozó 2751 (ében haszonbérbe adandó lévén, az irásosztályozott hold kiterjedésű része jövő 1846k évi szentgyörgy naptól számított Pesten a' megyei háznál Nagy István 2 évre, választványi határozat következ- 2-3 tő meg gondnok.

Liszt-zab- és széna-szolgáltatás áresökkentés útján.

T. ns Pest megye határozata következtében a' katonaság, rabok és megyei szolgák ellátására 1845dik évben megkivántató liszt-zab- és szénamennyiségek azon része, melly az illető közlegyek részéről kész pénzben kivántatott megváltatni, áresökkentés útján fogván beszereztetni: az alább következő helyeken áresökkentés tartatik:
1) Sz. kir. Pest városban a' megyeház nagyobb teremében f. é. september 28ai délelőti 10 órakor, 45,945 font rozslisztre és 3650 katonaszabályszerű szénarészletre.
2) Soroksár m. városban f. é. October 1jén délelőtt 9 órakor, 37 ezer 128 font rozslisztre, 32,044 zab- és 30,738 széna-részletre.
3) Nagy-Körös mezővárosban f. é. october 5kén délelőtt 9 órakor 15,569 zab- és 12,653 széna-részletre.
4) Czegléd mezővárosban f. é. october 6kán délelőtt 9 órakor 8715 font rozslisztre, 31,266 zab- és 37,659 széna-részletre.
5) Nagy-Káta mezővárosban f. é. october 8kán délelőtt 9 órakor, 23,537 zab- és 15,433 széna-részletre.

A' vállalkozni szándékozók ezennel meghívattak, hogy a' fenebb kített helyeken és napokon, a' vállalkozás biztosítékauk értékű állásukat kimutató hiteles bizonyítványokkal megjelenni sziveskedjenek.
A' vállalkozók kivántatáshoz képest a' fenebb kített mennyiségek apróbb részletekre fognak osztatni.
A' szállítás ideje 's egyéb kellekei iránt az áresökkentés megkezdése előtt felolvasandó, 's Pesten Balla Károly udvari kapitány urnál, Soroksáron, Nagy-Körösön, Czegléden és Nagy-Kátán pedig az illető városi bírónál addig is megtekinthető szerződés mintájából előre kiki tudomást szerezhet magának. — Kelt Pesten sept. 8kán 1845. Nyáry Pál t. n. Pestmegye m. alispánja. 5-6

Hirdetvény. Ugocsa megyében fekvő Batár helységben egy részjószág, melly tágas belső telkekből, külső szántóföldekből, kaszálókból, erdőrészekből álló lak- és gazdasági épületekkel el vagyon látva, 's Nozák házas társaktól az alapítványok részére biróilag elfoglaltatott folyó 1845k évi october hónap 9dik napján, déli órakban, a' helyszínen tartandó birói árverés útján egy tagban, vagy részenként el fog adatni, a' venni szándékozók tehát a' fen kített napra és helyre ezennel meghívattak. 3-3